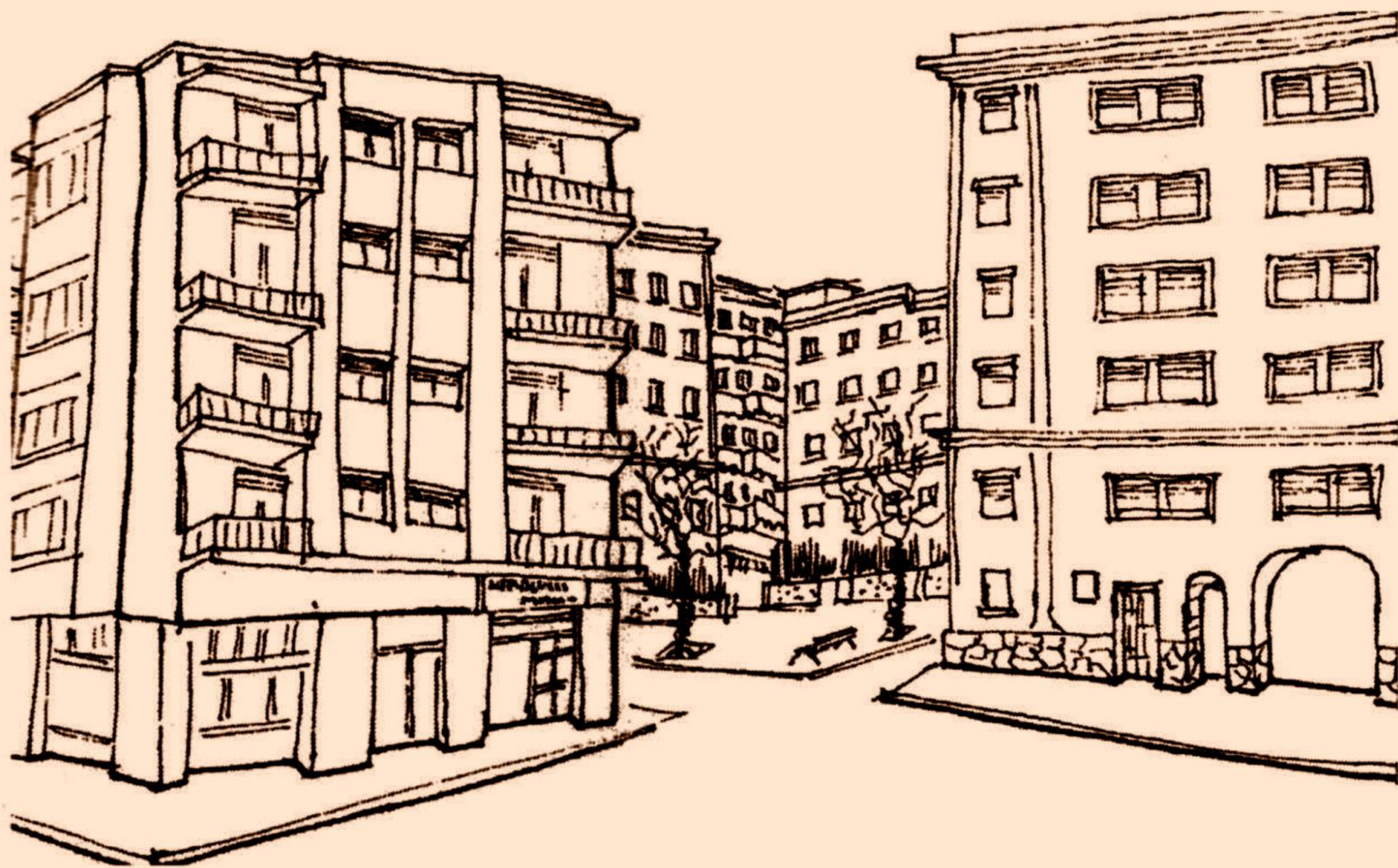
Juli Ochoa

ELS PISOS (1952 - 1975) UNA TOPONÍMIA PARAL·LELA

ELS PISOS (1952 - 1975). UNA TOPONÍMIA PARAL·LELA

Juli Ochoa Gonzalez

Presentació

Sóc fill d'un barri ben caracteritzat de la nostra població. Es tracta d'un barri que té la meva mateixa edat. A tots dos ens van gestar al mateix temps, i vàrem veure junts les nostres primeres llums. Fins fa ben poc, en què he fixat la meva residència en un altre indret de Sant Just, han estat uns quaranta anys llargs els que hi he viscut. M'he format tot veient el nostre poble, així com la resta del món, des de la seva perspectiva.

El meu barri, com molts de vosaltres ja sabreu, s'anomena Els Pisos. Sempre, des del començament, s'ha dit d'aquesta manera; i per tal nom el coneixem gairebé tots, tot i que, des de fa alguns anys, ha sorgit la pintoresca moda d'anomenar-lo Barri Nord (Extravagant denominació, aquesta, per a un barri que està situat tot just a l'extrem oriental del nostre poble, i que, d'aquesta manera, manlleva al barri de Bellsoleig el que li podria haver estat un títol al que, geogràficament, n'és mereixedor).

L'objecte del present article és oferir-vos un petit recull de topònims locals que es van mantenir vigents pràcticament durant un quart de segle, i que ens són força familiars a tots els fills del barri dels Pisos, especialment als que, com jo, acabem de superar la ratlla dels cinquanta.

Aquests topònims us podran sobtar per la seva heterodòxia (hem de tenir en compte que foren creats majoritàriament per la quitxalla), però cal reconèixer que han estat plenament vàlids i entenedors per als qui els empràvem, fins i tot quan ja havíem passat a ser adults. Tant o més vàlids que els propis noms de bastants carrers del poble, molts dels quals, llavors, ens eren desconeguts.

La toponímia original

Fins al primer quart d'aquest passat segle que tot just hem acabat (caram, com costa de dir "el segle passat" quan ens hem de referir al que ha estat majoritàriament el temps de les nostres gestes!), es pot dir que l'extrem oriental del nucli urbà de Sant Just estava constituït per l'Hostal Vell i el Raval de la Creu. Més enllà estava la Carretera Vella o Camí Ral (antiga Via Augusta) que duia a la Plana de Can Freixes i als Casalots, ja a la llinda amb Esplugues.

La Plana de Can Freixes estava situada al peu del Turó d'en Ramoneda, el qual estava separat del Turó del Temple (ambdós turons formen l'actual Miranda) pel torrent dit Fondo dels Casalots (actual carrer de Sant Ferran), que formava la part superior del Torrent d'en Mateu o de la Fontsanta.

A la banda espluguina del torrent d'en Mateu, al peu del turó del Temple, s'estenia una planúria equivalent a la santjustenca Plana de Can Freixes, ocupada per la masia de Can Dori i per una peça de terra situada a llevant de la masia, la qual havia rebut el nom de Mallola,[1] per haver estat plantada de vinya en algun moment, i el nom de la qual ha estat afortunadament rescatat de l'oblit per a aplicar-lo a una moderna urbanització ubicada en tal indret.

L'any 1923 s'obre el carrer de la Verge del Pilar[2] i s'aprova un projecte d'Urbanització de la Plana de Can Freixes,[3] que no es completarà, permetent la posterior construcció dels Pisos en aquell mateix lloc. Al cantó inferior d'aquella Plana, a tocar del torrent d'en Mateu, en Joaquim Boada hi construirà una bòbila.[4] Temps després se'n construirà una altra, la d'en Sardà, situada a la part de dalt, amb la qual cosa quedarà configurat l'espai on s'aixecarà el barri.

La construcció i poblament dels Pisos

L'any 1950, en Miquel Gazulla i Bellés, presenta un projecte d'Urbanització[5] que, amb lleus variacions serà definitiu. Aquest projecte s'aprova l'any següent i es comencen a edificar tres blocs d'habitatges econòmics al carrer de la Creu, als quals en seguiran d'altres, situats als carrers del Nord i Muntanya, i, més tard, d'altres similars als carrers del Nord i Major, edificats aquests per la Constructora Malaret. Ja molt més tard se'n construirien d'altres al carrer Major, entre aquest i l'actual Plaça dita de Sant Pastor, als que seguirien els més moderns, arrenglerats en un cantó de la pràcticament recent, i tants cops reestructurada, Plaça Maragall.

Amb la construcció dels Pisos ens trobem en què la població de Sant Just pateix de cop la variació demogràfica més forta enregistrada fins llavors al llarg de la seva història: Si l'any 1950 (abans de la construcció dels Pisos) la població santjustenca de dret eren 2.921 habitants,[6] ens trobem que l'any 1952 (quan es començaven a ocupar els tres blocs originals del carrer de la Creu, tot i no estar encara acabats), els habitants de Sant Just ja eren 3.120,[7] i ja l'any 1955 (amb els pisos Gazulla i Malaret edificats i ocupats) la població santjustenca ha passat a ser de 4.572 habitants.[8]

---

[1] Arxiu Històric de Protocols de Barcelona. Notari Ramon Torras. Any 1829. En aquest protocol se'n dona una descripció prou acurada de l'extensió i afrontaments de la Mallola.

[2] Arxiu Històric de Sant Just Desvern (AHSJD): Expedient d'Obres 1923-46.

[3] AHSJD: Expedient d'Obres 1923-1.

[4] AHSJD: Expedient d'Obres 1923-22.

[5] AHSJD: Expedient d'Obres 1950-4.

[6] AHSJD: Padró Municipal d'Habitants de l'any 1950. Resum fet el 24.04.1951.

[7] AHSJD: Apèndix al Padró Municipal de l'any 1952. Resum fet el 20.02.1953.

[8] AHSJD: Padró Municipal d'habitants de l'any 1955. Resum fet el 16.04.1956.

En cinc anys la població d'aquest poble ha sofert un increment del 56,52 %, constituint els habitants dels Pisos la immensa majoria d'aquests nous santjustencs.

Com es pot veure, són moltes famílies joves, amb fills, vingudes totes de cop i situades en un poble i un entorn que els hi era desconegut i que a més, pel que fa al nucli del poble, els quedava una mica retirat, especialment per a permetre que la nombrosa quitxalla s'aventurés a anar-hi. Si a això s'afegeix la proximitat als Pisos de sectors tant fascinants per a la canalla com ho poden ser els camps, guarets i ermots de Can Dori i La Mallola, així com el Barranc, trobem que la tendència generalitzada entre els nanos era no anar gaire al poble i centrar l'àrea de jocs a aquelles rodalies que ens oferien prou atractius.

I és així com es va formar la pintoresca llista de topònims que ara em plau d'oferir-vos.

Com deia abans, tots aquests noms, completament aliens a la toponímia oficial, supinament ignorada per part de tots els qui empràvem aquesta altra toponímia paral·lela, han estat plenament vigents durant gairebé un quart de segle. Ara trobem que la major part d'ells s'ha anat perdent, i ja no els empra gairebé ningú.

La desaparició física o la profunda transformació que han sofert els indrets o els accidents geogràfics objecte d'aquest petit treball, així com el fet, malauradament tant freqüent en aquest poble, de l'emigració gairebé forçosa dels joves amb recursos econòmics limitats quan han volgut formar una nova unitat familiar, han precipitat l'obsolescència d'aquells noms, que, com abans deia, ja només es conserven a la memòria d'uns quants que, com jo, ja carreguem mig segle a l'esquena.

Els topònims

Per raons de memòria, he dividit aquell entorn en tres unitats diferenciades: Els Pisos pròpiament dits (terme de Sant Just) La Mallola (terme d'Esplugues) i el Barranc (partió d'ambdós termes).

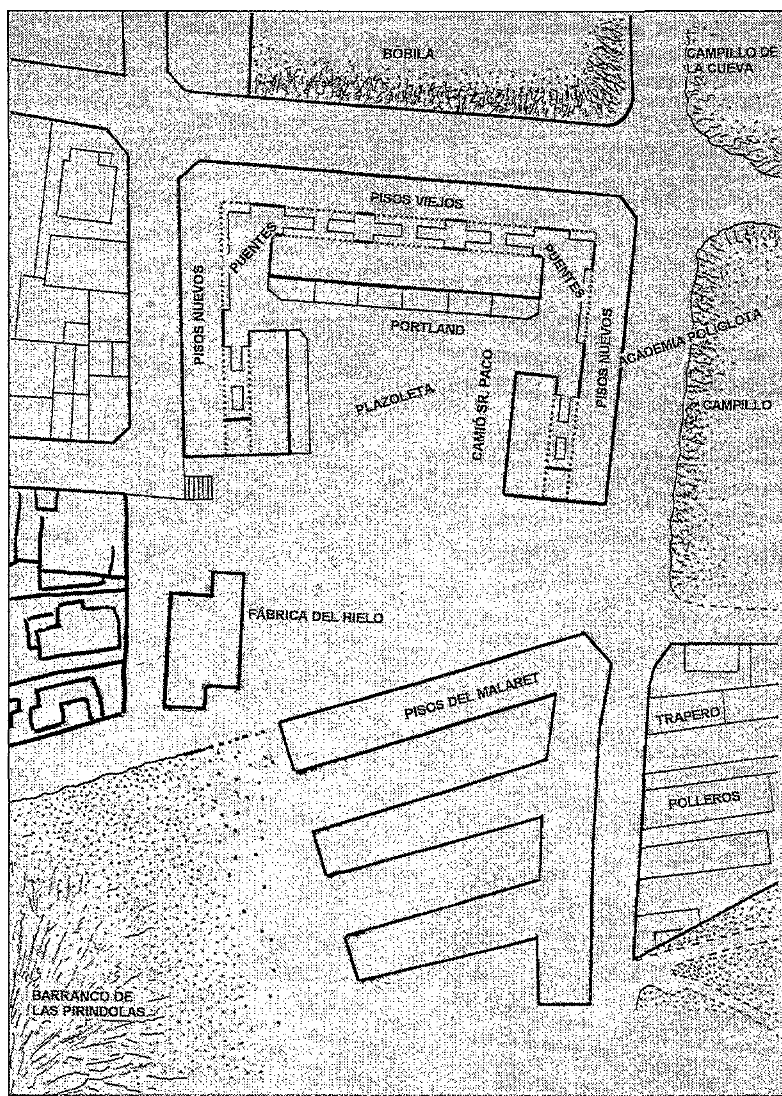
Zona dels pisos

LOS PISOS VIEJOS – No tots els pisos es van construir al mateix temps. Els més antics, fets per iniciativa de Miquel Gazulla i Bellés, són els que es troben als números 3, 5 i 7 del carrer de la Creu. Viure en aquests pisos conferia una certa categoria superior a la dels qui vivien en els altres blocs. Talment era com dir que s'havia arribat en el Mayflower.

LOS PISOS DEL "CASULLA" – No cal aclarir que es tracta d'una altra denominació que rebien els pisos fets per en Gazulla.

LOS PISOS NUEVOS – Durant molt temps van rebre aquest nom els pisos situats a cada cantó dels "Pisos Viejos"; és a dir, tant els que estan al carrer del Nord, entre Major i Creu, com els del carrer Muntanya, entre Creu i Sant Antoni M. Claret.

LOS PISOS DEL MALARET – Foren construïts després de "Los Pisos Nuevos" i són els blocs compresos pels carrers del Nord i Major; damunt del que havia estat la bòbila de Joaquim Boada. Molts dels seus inquilins, erròniament, deien que eren de "Los Pisos

La zona dels Pisos amb els seus principals topònims

Nuevos", quan, com ja hem vist, aquest nom el rebien uns altres pisos. A més, prou que ho confirmava un esgrafiat ben visible des del carrer del Nord que deia "Constructora Malaret, SL", el qual s'ha anat mantenint fins fa ben poc, en què una recent restauració de façanes l'ha fet desaparèixer.

LOS PUENTES – L'especial configuració dels Pisos (una mateixa casa està formada per dos blocs diferents que estan units a cada planta per un replà a l'aire lliure, a mena de pont, i al que tothom hem anomenat sempre "la galeria"), fa que entre els blocs existeixin uns corredors semi-coberts, que rebien tal nom. Per la seva característica de semi-coberts, es constituïen en els llocs obligats de joc durant els dies rúfols.

LA PLAZOLETA – És l'espai quadrangular que tancaven per tres cantons els "Pisos Viejos" i els "Pisos Nuevos". Molt posteriorment va passar a ser coneguda amb el nom oficial de Plaça de Sant Pastor, tot i que encara quedem bastants veïns antics que li seguim donant aquell nom inicial, o bé l'alternem amb l'actual, segons qui sigui el nostre interlocutor.

LA BÒBILA – Tot i que en aquell sector hi van haver, almenys, dues fàbriques diferents de maons, quan es deia "La Bòbila", tothom es referia, per excel·lència, a la bòbila d'en Cerdà, que estava situada al carrer de la Creu, entre els carrers de Sant Ferran (prolongació natural del carrer Nord, Miranda amunt) i d'Àngel Guimerà.

Aquesta bòbila va estar en funcionament fins a temps relativament recents, i la seva aigua, de mina, segura i constant, fou de gran ajuda als veïns dels pisos en aquells temps inicials en què sovintejaven les manques de subministrament. L'altra bòbila, la que fou d'en Boada, situada al carrer Major, entre el carrer del Nord i el barranc, en desaparèixer molt abans, es va perdre molt més aviat de la memòria col·lectiva.

Vista de la Bòbila Cerdà. En segon terme, els Pisos, el *Campillo* i el *Campo de Marcelino*. Al fons, el nucli urbà d'Esplugues (Fotografia: La Vall de Verç)

La Fàbrica de Gel i els Pisos, vistos des del Carrer Major (Fotografia AHSJD)

LA FÁBRICA DEL HIELO – Com diu el seu nom, era una fàbrica de gel situada al carrer Major, davant per davant de la xemeneia de l'antiga bòbila que fou de Joaquim Boada. Fins a l'arribada dels frigorífics elèctrics, tots els veïns carregàvem les nostres neveres amb el seu gel. A l'estiu, previ pagament d'una peça de 10 rals, permetien que la canalla es banyés dins dels dipòsits de l'aigua que estava destinada a fer gel.

EL PÒRTLAND DE CAL MAURI - Era un tros rectangular de paviment fet amb ciment pòrtland lliscat, situat a un dels cantons de la "plazoleta", exactament davant d'on vivia la família Segundo-Sallant. Aquesta petita mostra pavimentada (testimoni del lloc on va estar emplaçat un altar durant el Congrés Eucarístic) contrastava fortament amb la resta, que era de terra pura i dura. No cal dir que aquest petit rectangle de pòrtland era un dels llocs per a anar a jugar que preferien les mares, ja que es tornava a casa menys brut que si es jugava en d'altres llocs.

EL CAMIÓ DEL SR. PACO – Era el camió amb el que havia fet de transportista el Sr. Francesc Castellví. Quan va deixar de fer-ho, el camió va romandre durant molt temps aparcat en un cantó de la Plazoleta, convertint-se en un fantàstic indret de jocs per a la canalla: castell, vaixell, muntanya,... En qualsevol moment s'hi podien veure nanos enfilats. En contraposició amb l'anterior, aquest era un dels llocs tabú, sempre segons criteri de les mares.

L'ACADÈMIA POLIGLOTA – Pràcticament tota la gent dels Pisos l'anomenàvem "poliglota" (sense accent). Era una petita acadèmia on s'ensenyava comerç i que estava situada en un pis del carrer del Nord. La regentava el Sr. Louis Couderc (a) "El Francès".

Zona de la Mallola

EL CAMPILLO – Era un solar situat a la banda espluguina del carrer del Nord, entre els carrers Major i de la Creu. El seu nivell estava elevat uns quatre metres pel damunt del carrer, presentant tot el seu front al carrer nord un petit cingle argilós solcat per innombrables xaragalls. Donada la seva proximitat als Pisos, es pot considerar que el Campillo era el centre principal de reunió i jocs, alhora que punt de partida per a expedicions més agosarades a d'altres indrets. Modernament les seves terres foren rebaixades fins a arranar-lo amb el carrer Nord, i més cap a l'actualitat, la prolongació del carrer Major l'ha tallat al biaix, desfigurant-lo del tot.

La zona de la Mallola amb els seus principals topònims

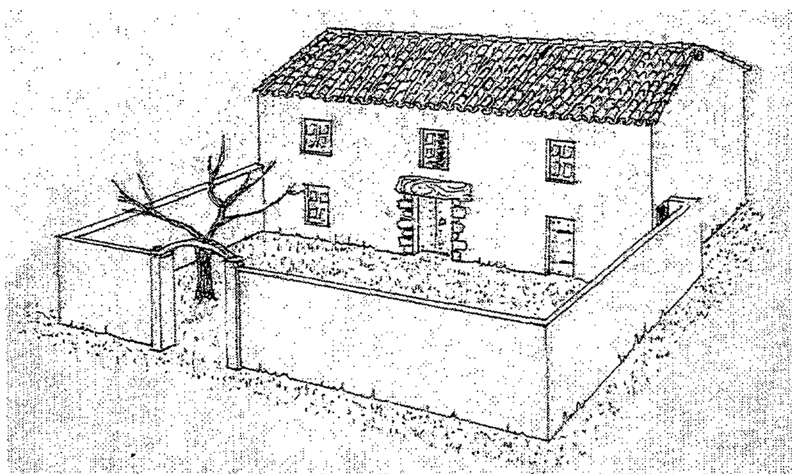
EL CAMPILLO DE LA CUEVA – Era un solar situat a la cruïlla dels carrers de Sant Ferran i de la Mare de Déu de Lorda, i venia a ser una mena de continuació del Campillo, separada d'ell per la Via Augusta. En un dels seus cantons espadats hi havia les restes d'una antiga construcció, que, possiblement estigués vinculada als "Casalots" de la toponímia original. El nom de Campillo de la Cueva li va venir d'una cova que els nanos hi van excavar. Tal cova no era gaire fonda, però el suficient com per a poder fumar-hi algun cigarret sense que ningú ens veiés fer-ho.

LAS FLORES DE LOS MUERTOS – La continuació del Campillo, tot endinsant-nos a Esplugues seguint la Via Augusta, encara va conservar durant molts anys els cavallons d'un antic conreu de semprevives, flors gairebé perennes. Aquestes restes de conreu van acabar desapareixent a força de què la gent les trepitgés i que ningú en tingués ja cura d'elles.

LA ALBERQUILLA – Tot seguint la Via Augusta, a l'alçada d'on ara es troba l'actual entrada al sector més restringit de la urbanització La Mallola, hi havia hagut una bassa o safareig, ja en desús. Aquesta bassa fou el lloc on tothom que no podia coincidir amb l'horari en què passava el carro de l'escombriaire, hi anava a abocar la seva galleda de deixalles. No cal dir que la Alberquilla va acabar completament colgada. No obstant això, el munt d'escombraries posterior va seguir rebent tal nom. Molta gent, desconeixedora de la seva etimologia, li deia "La Barquilla".

LA TAPIA DE LA ALBERQUILLA - Des de l'Alberquilla fins a la cruïlla amb el carrer Joaquim Nebot (ara Lluís Companys) d'Esplugues, hi havia un mur de pedra en sec antiquíssim, tot separant el Campo del Marcelino del Camí Ral.

LA CASA DEL MARCELINO – Es tracta de la desapareguda Masia de Can Dori; formada per l'edifici de la masia i un pati davanter tancat amb un mur, que tenia pou al mig i petites edificacions laterals a tall de galliners o conilleres. En un primer temps aquesta masia havia estat habitada i els seus camps conreats. Després fou abandonada i

Aspecte que presentava *La Casa del Marcelino* (Can Dori) l'any 1980, poc abans de la seva desaparició (Dibuix de Francesc Riera)

va acabar ensorrant-se. En Francesc Riera i jo encara vàrem arribar a fer un plànol d'ella abans que hagués desaparegut del tot.

LAS CHUMBERAS – El mur de tancament de Can Dori presentava, al seu voltant, tot un seguit de figueres de moro, de les que els fruits constituïen per la canalla una llaminadura alhora que un repte.

LA GRANJA AVÍCOLA SAN ANTONIO, també dita LOS POLLEROS – Possiblement relacionada en un començament amb Can Dori, hi havia una explotació avícola regentada per dos germans que crec recordar que es deien Costa. La porta era un barri de planxa, i estava presidida per un plafó de rajola valenciana amb la imatge de Sant Antoni Abat. En aquell temps no es consumia, ni de bon tros, tant pollastre com ara, però, val a dir que gairebé tot el pollastre que es menjava als Pisos era comprat en aquella granja. Un triava el pollastre viu que volia, i ells l'agafaven amb un ganxo per una pota, l'introduïen en una mena d'embut, l'escorxaven i el desplomaven, donant-te, si la demanaves, la sang en un gotet.

LOS TRAPEROS – N'hi havia dos: un estava al carrer Nord, entre la Granja Avícola San Antonio i el Campillo. El drapaire es deia Sr. Francisco, i tenia un gos anomenat Rin-tin-tin. Aquest comprava al detall als veïns que li duien coses. L'altre drapaire era més industrial, i es trobava al campillo, a la llavors hipotètica prolongació del carrer Major, al costat d'unes barraques habitades.

EL CAMPO DEL MARCELINO – Eren els terrenys de conreu més propers a la masia. Anaven des del Campillo i les Flores de los Muertos fins a la bòbila veïna del cementiri d'Esplugues i Esplugas City, i des del mateix Can Dori i el carrer del Nord fins al barranc de las Cañas. Estava creuat per un camí que anava des de l'extrem inferior del Campillo fins a Esplugas City i l'escola Isidre Martí. Aquest camí tenia un trencall a la seva meitat, que creuava el barranc de las Cañas per un minúscul pont i duia a los Algarroferos i a la casa del Soler Serrano. Durant bastants anys encara s'hi va conrear blat en aquell camp. És de suposar que ho van deixar, avorrits, ja que tothom, especialment la canalla, ens dedicàvem a córrer per allà, aixafant-ho tot.

LAS CAÑAS / LOS CAÑARES – Era un petit barranc, concretament la capçalera del Torrent del Salt del Pi. Aquest barranc desapareixia entre l'escola Isidre Martí i l'antiga rajoleria Pujol i Bausis i donava lloc al carrer Riereta, nom que venia a recordar el seu origen. Tot ell estava curull de canyes, fins a tal punt que només es podia creuar per un petit pontet que el creuava. Aquest barranc separava, com hem vist, el Campo del Marcelino de Los Tubos, los Algarroferos, la casa del Soler Serrano i Esplugas City.

LOS HUERTOS DE LAS CAÑAS – Al costat del barranquet abans esmentat, entre aquest i els Algarroferos, hi van haver durant un cert temps uns hortets de secà, il·legals, és clar. El Rubio, veí dels Pisos, en conreava el principal d'ells.

LOS ALGARROFEROS – A l'altra banda del barranc de las Cañas, aigües avall del pont que el creuava, hi havia tres o quatre rengles de garrofers que, des d'allà, arribaven fins la casa del Soler Serrano. Aquests garrofers eren constantment visitats per la quitxalla dels Pisos, tant per a rosegar els seus fruits, com per a tallar arcs de les seves branques

(cal reconèixer, però, que els arcs de garrofer no eren gaire bons), o per a fer tota mena d'activitats. Hi havia garrofers en els que la capçada arribava a terra, tot deixant un buit a l'interior, a mena de cabana amb un pilar al mig, que era el tronc, i que es feien servir per a fer reunions de caire tribal o iniciàtic.

LA CASA DEL SOLER SERRANO – Al final dels Algarroferos es trobava un xalet solitari, al qual s'accedia des del carrer Joaquim Nebot (ara Lluís Companys) d'Esplugues, i en el que hi vivia el conegut locutor de ràdio Joaquín Soler Serrano.

LOS TUBOS – Entre la casa del Soler Serrano i l'antic camí ral (Via Augusta), hi va haver durant molts anys un dipòsit abandonat de materials de construcció en el que hi predominaven enormes canonades de clavegueram amuntegades en precari equilibri, i que constituïen un autèntic parc d'atraccions al servei dels nanos, que no érem conscients de l'extrema perillositat d'aquell lloc. No cal confondre aquests "Tubos" abandonats amb altres que estaven perfectament tancats en un clos voltat de xiprers a la cantonada dels carrers Nord amb el camí que després seria el carrer d'Andreu Amat.

ESPLUGAS CITY – Era un poblat del Far West, aixecat l'any 1964 pels estudis cinematogràfics Balcázar, i es va mantenir en funcionament fins l'any 1973. Va tenir dos emplaçaments, molt propers l'un de l'altre: El primer es trobava a tocar del cementiri d'Esplugues, d'on hagué de traslladar-se per causa de les obres de l'autopista. El segon poblat, més petit que el primer, es trobava al capdavall del Campo del Marcelino, davant de les escoles Isidre Martí, i consistia, a grans trets, en un carrer principal al que hi confluïen fragments d'altres. Una gran part des les cases eren falses, essent tant sols una façana apuntalada pel darrera, havent-hi ben poques cases autèntiques. Es rodaven pel·lícules de l'Oest, la primera va ser "Pistoleros de Arizona" i l'última fou "Le llamaban

Aspecte del primer poblat d'*Esplugas City*, aixecat l'any 1964.
Foto cedida pel Sr. Salvador Juan

Calamidad". En aquesta darrera pel·lícula el poblat fou dinamitat i cremat, aprofitant que havien d'abandonar-lo. En un començament era molt atractiu anar a veure com filmaven, però a la llarga es feia avorrit, per causa de les moltes vegades que arribaven a repetir cada escena fins que en quedaven contents.

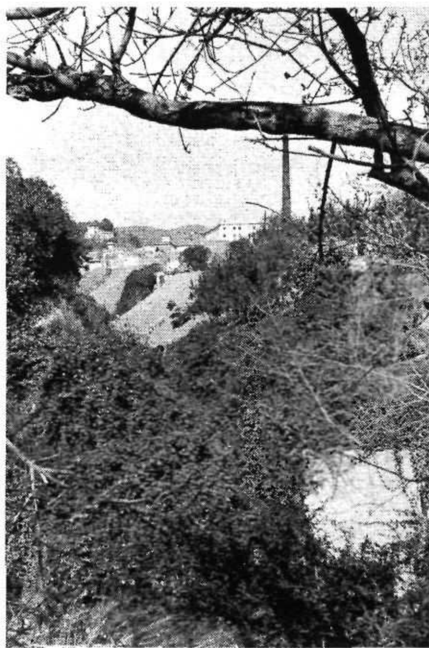
LA BÒBILA ABANDONADA – Al capdavall del Campo del Marcelino, en el camí que ara és el carrer d'Andreu Amat, al costat del clos de xiprers abans esmentat, i pràcticament a l'alçada del cementiri parroquial d'Esplugues, hi havia una clotada que constituïa les restes del que fins no feia gaire havia estat una bòbila del tipus Hoffman. Al fons de la clotada hi havia una cova excavada artificialment on hi va viure durant molt temps una família indigent.

LAS OLIVERAS – Era un rengle d'oliveres situat una mica més amunt de la bòbila abans esmentada, Es pot dir que tots els "Tirachinas" (mandrons) emprats per la canalla dels Pisos havien sortit d'aquelles oliveres; i és que és ben sabut que un bon mandró d'olivera no es pot comparar amb cap d'altre.

Zona del barranc:

EL BARRANCO DE LAS PIRINDOLAS – Era el nom que rebia el Torrent d'en Mateu (curs alt del Torrent de la Fontsanta). Actualment està ocupat per la Plaça Maragall i l'Avinguda del Doctor Ribalta. El sector on ara es troba la Plaça Maragall era una ampla depressió en embut, al fons de la qual hi havia un sempitern aiguamoll. Els vessants que donaven cap al carrer Major eren atalussats, per causa dels nombrosos abocaments que s'hi feien. Els del cantó oposat eren encinglerats, amb petites però aplomades cingleres margoses. El sector on ara trobem l'Avinguda del Doctor Ribalta era la llera del torrent, pel mig de la qual hi passava un col·lector semi-cobert, i que duia fins al pont de la carretera. Les tres principals formes d'accedir al fons del barranc eren: 1r. Baixant els talussos dels Pisos. 2n: des del punt on s'uneixen el nostre carrer de l'electricitat amb el de Magdalena Amigó, d'Esplugues. 3r.: Despenjar-se per la barana del pont de la carretera.

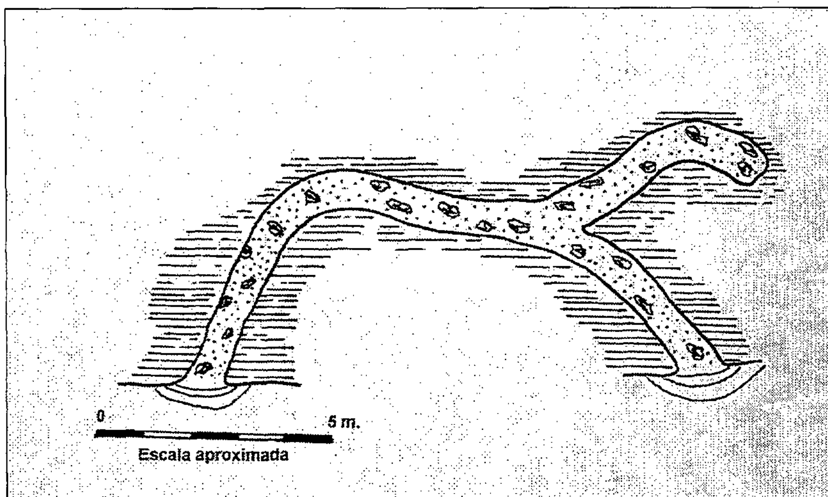
EL LAGO DEL BARRANCO – Es tracta de l'aiguamoll abans esmentat, lloc fascinant, però molt perillós. En èpoques de grans freds, la seva superfície s'havia arribat a gelar, convertint-se en una fantàstica pista de patinatge

El *Barranco de las Pirindolas*, amb el seu fons ocupat pel fascinant *Lago del Barranco* (Fotografia: AHSJD)

LAS ARENAS MOVEDIZAS – És un altre nom que rebia el fenomen anterior, especialment en èpoques de sequera.

LA CUEVA DEL COSCORRÓN, o DE LOS COSCORRONES – Era una petita cavitat artificial (aproximadament d'una vintena de metres de recorregut), excavada al peu d'un dels espadats argilosos del barranc. Presentava dues boques a l'exterior, una a cada extrem de la seva galeria principal, i un petit ramal cec. Les seves reduïdes dimensions, especialment l'alçada, justifiquen prou el perquè del nom que rebia.

La *Cueva del Coscorrón* o *de los Coscorrones*. Reconstrucció efectuada a partir de diversos testimonis

EL ALMACEN DEL MALARET – A la zona dels talussos d'accés al fons del barranc, cap a la banda on ara hi ha els Mobles Catalán i la botiga d'electrodomèstics Murciano, la constructora Malaret feu un tancat on dipositava els materials i maquinària propis de la seva feina. El moment de màxima expansió d'aquest tancament va suposar la reducció, gairebé a la meitat, dels accessos al fons del barranc.

LA BARRACA DEL BARTOLO – Com diu el seu nom, era una barraca, situada al sector on ara hi ha la Plaça Maragall, cap al fons, i on hi vivia un indigent de tal nom.

LA CHIMENEA DEL BARRANCO – Era una xemeneia d'obra, d'una vintena de metres d'alçada, testimoni de l'antiga bòbila Boada. Es trobava davant per davant de la fàbrica de gel. Al seu costat hi havia un impressionant pou que causava molt respecte.

LA BENAVENT – Era una fàbrica d'electrodomèstics, del que ara se'n diu "línia blanca", que, tot pujant pel carrer del Nord, abraçava des de la cruïlla amb el carrer de Magdalena Amigó (on estava la porta d'accés al recinte) fins al començament dels pisos del Malaret.

Magatzem de materials de la Constructora Malaret, situat en un cantó del que actualment és la Plaça Maragall.
Fotografia:AHSJD

La darrera d'aquestes instal·lacions tancava a nivell de la vora superior esquerra del "Barranco de las Pirindolas". Entre la canalla dels Pisos consistia tot un repte passar per l'estreta cornisa que acompanyava la tanca posterior de la Benavent, tot tenint a l'esquena o al cantó (segons com es passés) una considerable timba fins al fons del barranc.

LA CUEVA DE DEBAJO DE LA BENAVENT - Prop de la timba abans esmentada, i en direcció cap al pont de la carretera s'obria la boca d'una galeria fàcil d'explorar, ja que els nanos hi podíem anar drets. Era molt llarga, i mai havíem arribat al seu final. Sempre s'havien acabat abans els llumins. Ara suposo que potser es tractés de la continuació de la Mina Vidal, ja en territori d'Esplugues.

EL HUERTO DEL AGÜELETE – A l'alçada del carrer de l'Electricitat, hi havia, dins i a la vora del barranc, alguns petits horts. El més característic d'ells era el del "agüelete". Tenia una bassa per a regar (on hom podia banyar-se clandestinament) i després degustar els fruits d'una frondosa figuera. També hi havia codonys, però no eren bons de menjar. En aquestes incursions als horts, els intrusos acostumaven a acabar essent foragitats pels iracunds propietaris.

Fins aquí la relació de noms de lloc que he pogut recollir. És prou segur que poden haver existit bastants més, i, fins i tot, dobles denominacions per a un mateix lloc, segons èpoques. De tota manera, crec que la llista, si no exhaustiva, és prou representativa.

Des d'aquestes ratlles, vull agrair els aclariments que recentment m'ha fet l'amic Salvador Joan sobre els meus boirosos records del que havia estat Esplugas City, així com la col·laboració que en el seu moment em van prestar a l'hora de recordar aquestes coses alguns veterans dels Pisos, com David García, Juan Jimeno, Conrado García, Domingo Torres, Juan Antonio Rodas, i d'altres, que, ara ja fa uns quants anys, i en diferents agradables vetllades, ara amb uns i després amb altres, darrera sengles cuba-libres, vàrem estar rememorant el que havien estat els escenaris de la nostra infantesa.